

- **Luni, 5 martie 2018**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul studioului Radio Cluj în cadrul **emisiunii *Tetőterasz*** [Terasă pe acoperiș], redactor István Rostás-Péter. Tema emisiunii a fost opinia publicată de Comitetul Consultativ al Convenției-Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale, Consiliul European, despre situația minorităților din România. [László Fosztó](#) a analizat în cadrul discuției diferitele aspecte ale raportului, precum și răspunsul elaborat de Guvernul României. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
- **Luni, 12 martie 2018**, a avut loc la Sfântu Gheorghe un *Seminar local deschis* în cadrul **proiectului „YOUMIG - Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor”**. Principalul obiectiv al evenimentului a fost prezentarea și dezbaterea programului pilot (o platformă online menită să faciliteze schimbul de informații dintre persoanele originare din Sfântu Gheorghe, respectiv instituțiile locale) și a metodologiei One-Stop-Shop (un ghișeu unic) ce urmează a fi implementate în cadrul proiectului de către partenerul local (Municipiul Sfântu Gheorghe). Din partea ISPMN au participat și au oferit feedback cercetătorii [Kiss Tamás](#), [Székely István Gergő](#) și Toró Tibor, iar din Sfântu Gheorghe reprezentanți ai unor instituții locale și ONG-uri active în domeniul antreprenoriatului și tineretului. Mai multe detalii despre proiect pot fi accesate [aici](#).
- **Luni, 12 martie 2018**, emisiunea **„Képzelt kávéház”** [Cafeneaua imaginară] a studioului în limba maghiară al TVR a abordat tematica autonomiei maghiarilor din Transilvania, în contextul marșului organizat de Consiliul Național Secuiesc cu ocazia Zilei Libertății Secuilor (10 martie). În cadrul emisiunii a fost difuzată o discuție pe această temă, cu invitați din partea UDMR (Székely István) și a Partidului Popular Maghiar din Transilvania (Toró T. Tibor), moderată de [Székely István Gergő](#) (politolog, cercetător ISPMN). Emisiunea poate fi vizualizată [aici](#).
- **Marti, 13 martie 2018**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la **clubul de film antropologic** „Ritual, dans și transă” organizat de Csilla Könczei în cadrul Catedrei de Antropologie și Etnografie Maghiară a UBB în colaborare cu Casa Tranzit. În cadrul seminarului a fost vizionat filmul **Transă și dans** (1952) de Margaret Mead și Gregory Bateson. [László Fosztó](#) a vorbit despre aspectele psihologice și sociale ale ritualurilor și a participat în discuția pe marginea filmului. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
- **Marti, 13 martie 2018**, [Attila Gidó](#) (cercetătorul ISPMN) a susținut o **prezentare** în limba maghiară cu titlul **„Eveii în Cluj în secolul 20”** în cadrul unui eveniment cultural organizat în cadrul proiectului Protecției patrimoniului - Mișcarea „Adoptă un monument”. Evenimentul a avut loc în fosta sinagogă Poale Tzedek din Cluj, care astăzi funcționează ca centru cultural sub numele de Casa „Tranzit”. În prezentarea sa, [Attila Gidó](#) a vorbit despre patrimoniul arhitectural și cultural evreiesc al Clujului, respectiv despre soarta evreilor din Cluj în perioada Holocaustului.
- **În perioada 24 martie -28 martie**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a realizat o **cercetare de teren** care are ca obiectiv explorarea istoriei cenaclului literar din Neuilly (Paris) și a rolului său în cultura românească din exil. Fondat în 1953 la inițiativa unui grup de intelectuali în exil, coagulați în jurul scriitorului Leonid M. Arcade, cenaclul literar, găzduit începând cu 1963 în casa acestuia din cartierul Neuilly din Paris, s-a constituit pe parcursul a trei decenii într-un loc al întâlnirilor sociale și al explorărilor literare pentru un cerc restrâns de personalități culturale ale exilului românesc. Cercetarea a constat în realizarea unor interviuri cu intelectuali din exil care au participat de-a lungul timpului la întâlnirile cenaclului, dar și cu membrii în viață ai familiei lui Leonid M. Arcade.
- **În perioada 29-31 martie 2018**, a avut loc la Cluj **întâlnirea de lucru** a echipei **proiectului internațional *Resituating the local in cohesion and territorial development - RELOCAL***, derulat sub coordonarea Universității Finlanda de Est din Joensuu, cu 14 instituții partener și cu sprijinul financiar al programului european de cercetare Horizon 2020. Cercetarea RELOCAL pornește de la faptul că Uniunea Europeană este marcată azi de mari disparități și inegalități teritoriale cuplate cu nesiguranța generată de criza economică și politicile de austeritate. Cercetarea își pune întrebarea dacă abordarea perspectivei locale și a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității sau a dezvoltării bazate pe resursele localității este adecvată pentru asigurarea justiției spațiale. Partenerul din România al proiectului este Fundația DESIRE. [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) a luat parte la acest workshop în calitate sa de cercetător al echipei responsabile de implementarea proiectului. Mai multe detalii despre proiect și evoluția acestuia puteți vedea [aici](#) și [aici](#).

- **Vineri, 30 martie 2018**, portalul de știri maszol.ro a publicat un amplu **interviu** cu [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN) despre volumul recent apărut Magyarok Romániában 1990-2015 [Maghiarii din România, 1990-2015] Budapesta, Károli Gáspár Református Egyetem - L'Harmattan. Interviuul abordează o serie de întrebări legate de capitolul dedicat fenomenelor etnopolitice (semnat de cercetătorii ISPMN [Kiss Tamás](#) și Székely István Gergő, respectiv Toró Tibor, lector la Universitatea Sapientia), precum regimul românesc de politici publice adresate minorităților, opinia publică din România referitoare la drepturile și revendicările minorităților și comportamentul electoral al etnicilor maghiari din România. Interviuul poate fi accesat [aici](#).
 - **În luna martie 2018**, a apărut **cartea „Erdély jogtörténete”** [Istoria dreptului transilvănean] editată de Emőd Veress, Editura Forum Iuris, Cluj-Napoca, 2018. Cartea a fost lecturată științific, printre alții, de către [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN). Scopul autorilor a fost de a oferi publicului o sinteză a istoriei dreptului de la Antichitate până în zilele noastre. Astfel, cele șapte capitole acoperă următoarele perioade: dreptul în regatul Dac și dreptul roman în provincia romană Dacia (sec. I î.e.n. - sec. II e.n.); migrația popoarelor, descălecatul maghiar și Ducatul Ungariei (271-1000); Regatul Ungar (1001-1540); Principatul Transilvaniei (1541-1690); Transilvania în Imperiul Habsburgic și în Monarhia Austro-Ungară (1690-1918); Transilvania, parte a României (din 1918). Al șaptelea capitol abordează istoria educației juridice în Transilvania.
 - **Vineri, 6 aprilie 2018**, cotidianul clujean *Szabadság* a publicat un **interviu** cu [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN) despre alegerile parlamentare din Ungaria, cu un accent special pe comportamentul electoral preconizat al alegătorilor maghiari din Transilvania. Interviuul poate fi accesat [aici](#).
 - **În perioada 9-13 aprilie 2018**, în baza acordului de cooperare dintre ISPMN și Colegiul Márton Áron din Ungaria, ISPMN l-a găzduit pe bursierul Tódor Imre, doctorand la Universitatea Debrecen, Școala Doctorală în Științe Umaniste. Bursierul are tema de cercetare pe criteriile în alegerea școlii de către părinți și eficiența în sfera educației în județul Harghita (România). [Stefánia Toma](#) (cercetător ISPMN) a fost tutorele doctorandului în această perioadă. În programul de tutoriat a participat și [Veress Ilka](#) (cercetător ISPMN) fiind îndrumătorul bursierului pentru crearea de hărți instrumente utile în vizualizarea datelor utilizate.
 - **Joi, 12 aprilie 2018**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a luat cuvântul la **lansarea** traducerii în limba maghiară a **volumului În jurul Marii Uniri de la 1918** de Lucian Boia. Volumul a fost tradus de István Rostás-Péter și a fost publicat de Editura Koinonia din Cluj-Napoca. La lansare [László Fosztó](#) a dialogat cu traducătorul volumului și publicul prezent în Librăria Koffer, despre volum, despre autor și despre semnificația anului centenar pentru comunitatea maghiară din România. Mai multe detalii despre eveniment vedeți [aici](#).
- Reacții în presă vedeți aici: [articol 1](#), [articol 2](#), [articol 3](#), [articol 4](#), [articol 5](#).
- **Vineri, 13 aprilie 2018**, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a primit vizita unui grup de studenți de la Colegiul Științific Magyary Zoltán de la Budapesta în coordonarea lui dr. Horváth Attila (director). Cu ocazia acestei vizite s-a organizat o mini-conferință la ISPMN, în cadrul căreia cercetătorii ISPMN [Adriana Cupcea](#), [Veress Ilka](#), [Horváth István](#) (președinte ISPMN), [Stefánia Toma](#), [Székely István Gergő](#) și [Kiss Tamás](#) au susținut câte o prelegere, prezentând cele mai recente cercetări instituționale. Prezentările au fost urmate de discuții.
 - **Vineri, 13 aprilie 2018**, [Gyula Kozák](#) și [László Fosztó](#) (cercetători ISPMN) au găzduit o discuție cu Katalin Tánzos, cercetător doctoral în domeniul urbanisticii și arhitecturii la Universitatea Tehnică Cluj. Cercetătorul efectuează un stagiul profesional care se desfășoară în cadrul Programului Márton Áron al Ministerului de Externe Maghiar cu care ISPMN are un acord de colaborare pentru a găzdui tineri cercetători care lucrează în domeniul minorităților naționale. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
 - **Marti, 17 aprilie 2018**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost **invitatul emisiunii Observator Transilvănean** [Erdélyi Figyelő], redacția în limba maghiară a studioului regional Cluj, TVR, redactor Tibor Feketelaki. Tema emisiunii a fost prilejuită de publicarea traducerii în limba maghiară a volumului În jurul Marii Uniri de la 1918 de Lucian Boia, despre care s-a discutat în cadrul emisiunii. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
 - **Marti, 17 aprilie 2018**, cotidianul clujean *Szabadság* a publicat un **interviu** cu [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN) despre rezultatele alegerilor parlamentare din Ungaria, în special despre aportul alegătorilor maghiari din Transilvania la rezultatul final al alegerilor și la procentul relativ ridicat al voturilor nule în rândul acestei categorii de alegători. Interviuul poate fi accesat [aici](#).

- **Marti, 17 aprilie 2018**, fost organizate de către Teatrul Evreiesc de Stat **proiecția filmului documentar *Valea plângerii*** (2013, regia Mihai Andrei Leaha, Andrei Crișan, [Iulia Hossu](#), ISPMN&Triba Film). Proiecția documentarului a fost urmată de o discuție publică despre strategiile de educație antirasistă și forme de reprezentare în artă a experiențelor de oprimare. La discuție au participat Roland Ibold (antropolog), Roxana Marin (profesoară de engleză și activistă pentru drepturile romilor), David Schwartz (regizor) și Andrei Șerban (actor).
- **Sâmbătă, 21 aprilie 2018**, [Plainer Zsuzsa](#) și [László Fosztó](#) (cercetători ISPMN) au fost invitați la **discuțiile proiectului *Un Instrument Comprehensiv pentru Educația despre Holocaust*** [International Comprehensive Tool for Holocaust Education], evenimentul organizat de Muzeul Memorial al Holocaustului din Transilvania de Nord și partenerii lor din Austria, Lituania, Suedia, Polonia și Ungaria în cadrul unui proiect finanțat de programul Erasmus+ al Uniunii Europene. Cercetătorii ISPMN au susținut prelegeri publice despre conflicte recente și anti-rome în România și Ungaria și despre genocidul romilor ca parte a Holocaustului și au participat la discuțiile cu participanții proiectului și profesorii de istorie invitați la eveniment. Mai multe detalii vedeți [aici](#) și [aici](#).
- **Luni, 23 aprilie 2018**, a apărut **recenzia** scrisă de [Stefania Toma](#) (cercetător ISPMN) despre **volumul *Educating the Hungarian Roma. Nongovernmental Organizations and Minority Rights*** [Educând Romii din Ungaria. Organizații nonguvernamentale și drepturile minorităților] scris de Andria Timmer, lector în antropologie la Universitatea Christopher Newport (Virginia, SUA). Volumul a apărut la Editura Lanham: Lexington Books în 2017. Cercetarea ei s-a centrat pe segregarea educațională a romilor din Ungaria. Volumul este o analiză convingătoare și detaliată a obstacolelor și deficiențelor în modul de funcționare a organizațiilor neguvernamentale ale romilor din Ungaria, subliniind totodată câteva strategii care ar putea fi luate în considerare pentru a evita efectele nedorite ale unor programe și politici de intervenție. Recenzia a apărut în revista *Slavic Review*, vol. 77, Nr. 1, Primăvara 2018, pg. 247-248. Articolul poate fi accesat [aici](#).
- **Luni, 23 aprilie 2018**, a avut loc la Sfântu Gheorghe un Workshop al experților pentru dezvoltarea indicatorilor în cadrul proiectului „**YOUMIG - Îmbunătățirea capacităților instituționale și facilitarea cooperării pentru gestionarea impactului migrației transnaționale a tinerilor**”. Principalul obiectiv al evenimentului a fost dezbateră indicatorilor statistici propuși în cadrul modulului 4 (Working package 4) al proiectului, și obținerea unor informații de la experți și conducători de instituții locale în privința existenței și accesibilității unor date statistice referitoare la domenii precum imigrația, emigrația și migrația de întoarcere, mobilitatea studenților, atitudinile despre imigranți, calitatea vieții, percepțiile asupra dezvoltării. Din partea ISPMN au participat cercetătorii [Kiss Tamás](#), [Székely István Gergő](#) și Toró Tibor, iar din Sfântu Gheorghe reprezentanți ai unor instituții locale și județene relevante (inspectoratul școlar, directori de liceu, reprezentatul institutului județean de statistică), și au fost prezenți și alți experți din domeniul științelor sociale. Mai multe detalii despre proiect pot fi accesate pe [pagina web](#) a acestuia.
- Luni, 23 aprilie 2018, a avut loc evenimentul de **lansare** a titlului ***Departate și totuși aproape. Fragmente din viața familiilor transnaționale***, de [Iulia-Elena Hossu](#) și Viorela Ducu, Editura MEGA, Cluj-Napoca, 2017. Evenimentul a fost organizat de ISPMN și Centrul de Studiere a Populației. Invitați speciali au fost dr. Alina Branda, conf. univ. la Facultatea de Studii Europene, Universitatea Babeș-Bolyai și dr. [Fosztó László](#) (cercetător ISPMN). Volumul are la bază în mare parte o colecție de interviuri cu membri ai familiilor transnaționale. Interviurile au fost realizate în cadrul cercetării cu titlul Confruntarea diferenței prin practicile familiilor transnaționale, proiect finanțat de Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) în perioada 2015-2017 și implementat de Centrul de Studiere a Populației, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca. Lansarea a fost găzduită de Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Compartimentul Colecții Speciale, memorie și cunoaștere locală, Sediul Central. Evenimentul face parte din Seria de Seminarii de cercetare DICE-ROMA ISPMN.
- **Miercuri, 25 aprilie 2018**, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a primit vizita a unui grup de studenți de la Departamentul de Științe Politice al Carleton College din SUA. Studenții participă la un program de școală de vară în România și Serbia cu tema Xenofobie și Naționalism în Europa Centrală și de Sud-Est în coordonarea conf. Mihaela Czobor-Lupp. Cu ocazia acestei vizite, s-a organizat la ISPMN un workshop. După cuvântul introductiv al doamnei vicepreședinte, Estera Hetea, cercetătorii ISPMN Stefania Toma, Kozák Iuliu Horațiu, [Fosztó László](#) și [Kiss Tamás](#) au susținut câte o prelegere.

- **Joi, 26 aprilie**, ISPMN în colaborare cu Departamentul de Istorie Modernă, Arhivistică și Etnologie și Departamentul de Istorie în Limba Maghiară, Universitatea Babeș-Bolyai au organizat **lansarea volumului**: Hermann Gusztáv Mihály, ***Cronici și documente controversate privind istoria secuilor. Fragmente și interpretări***, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2017. Cartea a fost prezentată de prof. dr. Sorin Mitu. La prezentare au participat din partea ISPMN, [Horváth István](#) (președintele ISPMN) și [Bokor Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN).

Rezumat volum

Volumul prezintă o serie de surse referitoare la istoria secuilor - un grup al minorității maghiare din Transilvania cu o identitate bine conturată atât din punct de vedere istoric, cât și etnografic. Documentele sunt interesante nu fiindcă ajută la elucidarea anumitor aspecte importante ale istoriei secuilor, ci deoarece toate sunt falsuri, folosite în diverse perioade ale istoriei la legitimarea anumitor pretenții „pe baze istorice”. Mai târziu (în anumite cazuri chiar și în zilele noastre) aceste texte au fost folosite de istorici români și maghiari în argumentațiile - uneori chiar contradictorii - ale propriilor teorii. În fiecare caz, autorul ne oferă o prezentare critică, istorică atât a documentelor, cât și a modului în care ele au fost receptate, interpretate de-a lungul secolelor.

- **Joi, 26 aprilie 2018**, a avut loc la Casa Tranzit din Cluj **lansarea volumului** [A 40 éves kolozsvári táncház sajtókronológiája II. \(1990-2017\)](#) [Cronologia presei referitoare la cei 40 de ani ai Casei dansului popular din Cluj II. (1990-2017)], volum editat de către [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN). Volumul a apărut la Editura Asociației Etnografice Kriza János din Cluj și a fost prezentat de către [Albert Zsolt Jakab](#) (cercetător ISPMN, președintele Asociației Etnografice „Krizsa János”).

Rezumat volum

Mișcarea de tip revival a caselor dansului popular (táncház) din orașe a fost una dintre cele mai importante fenomene din ultimele decenii, având influențe deosebit de importante asupra vieții culturale și sociale a maghiarilor din Transilvania. Dar oare cum a fost posibil ca în timpul comunismului să apară o mișcare civilă inițiată „de jos”, care s-a instalat în opinia publică maghiară de atunci? Apoi, ideea în sine s-a răspândit în deceniile ce au urmat, iar politica culturală a încercat și încearcă și astăzi să o includă într-o categorie modelată „de sus”.

În anul 2017 casele dansului din Transilvania au împlinit patruzeci de ani, și în aceste patru decenii s-au scris multe de către mulți pe această temă. Cronologia de față este o colecție a acestor scrieri alese, redactată și completată cu note. Lucrarea nu dorește a fi o istorie a caselor dansului din Transilvania, și nici măcar a celei din Cluj, deși, din ordinea cronologică și din modul redactării, reiese un fel de poveste istorică. Se formulează întrebarea: de ce cronologia caselor dansului clujene și nu, per ansamblu, transilvănene? Pentru că fenomenul din Cluj fusese primul și cel mai important? Sau pentru că redactorul - datorită aspectelor familiale - cunoaște cel mai bine această parte a fenomenului? Răspunsul este mai simplu: pentru că majoritatea articolelor din acest volum se referă la casele dansului, la publicul și muzicanții din Cluj. Sigur, unele scrieri sintetizante, problematizante au un caracter mai general, dar acestea se referă atât la casele dansului din Cluj, cât și la toate celelalte.

Principiul de redactare a volumului de față este încercarea de a se concentra exclusiv asupra caselor dansului popular din Cluj. Deoarece după 1990 casa dansului popular la Cluj (precum în mod general în Transilvania și Ungaria) se leagă pe mai multe căi de funcționarea ansamblurilor de dans popular, este important de notat următoarele: casa dansului din zona urbană încearcă o trăire și prezervare a culturii populare prin forma unei distracții a unei comunități mai restrânse, în timp ce ansamblul de dans popular face acest lucru, în primul rând, ca un grup creativ menit să realizeze producții pe scenă. De aceea în acest volum se regăsesc doar ocazional articole despre recitalurile sau evenimentele ansamblurilor de dans popular. Regăsim însă câteva interviuri, prin care putem înțelege mai bine procesele schimbătoare ale vieții dansului popular din Cluj din ultimele decenii. La fel se întâmplă și cu reeditarea unor anunțuri sau reportaje despre taberele de muzică și dans popular, a căror existență se datorează tot mișcărilor caselor de dans popular din Cluj, despre care s-ar putea realiza o cronologie de presă separată, datorită numărului mare de scrieri, ce au apărut în presa maghiară din Transilvania.

Reacții în presă despre eveniment vezi [aici](#).

- În luna aprilie 2018, a apărut **volumul colectiv** cu titlul: ***Cultural Heritage and Cultural Politics in Minority Conditions*** [Patrimoniu cultural și politici culturale în contexte minoritare] editat de Árpád Töhötöm Szabó și Mária Szikszai, Kriza János Ethnographic Society-Intervention Press, Cluj-Napoca-Aarhus, 2018. [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a publicat în volum un studiu cu titlul *Migration and the Politics of Ethnicity. The Case of Moldavian Csángós* [Migrație și politica etnicității. Cazul ceangăilor din Moldova]. Articolul prezintă schimbarea etnicității ceangăilor din Moldova în contextul migrației forței de muncă masive în țările occidentale, precum și efectele etnopoliticilor în modelarea identității ceangăilor din Moldova. [Jakab Albert Zsolt](#) (cercetător ISPMN) a publicat studiul cu titlul *Homo Memor. The Structure of the 19th and 20th Century (Local) Culture of Remembrance* [Homo memor. Structura culturii memoriale (locale) din secolele XIX-XX]. Articolul prezintă cultura memorială clujeană din secolele XIX-XX. Scopul cercetării este de a sistematiza patrimoniul comemorativ dispersat local cu referire la perioada respectivă. Analiza enumeră ocaziile, spațiile și tipurile de evenimente ale culturii memorial, care au fost motivele și elementele de conținut ce au determinat festivitățile comemorative, care au fost spațiile fizice ocupate sau expropriate de către experiența comunitară, care au fost strategiile retorice și narrative ale acțiunilor memoriale și ale festivităților comemorative.
- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.